

Päeva Sõnum. Nr 94. 15. ? 21. juuli 2018

KIRGASTATUD KRISTUS

"Issand pööras Iobi saatuse, kui too palvetas oma sõprade eest." Ii 42:10

8. pühapäev pärast nelipüha

Issanda muutmise püha ehk kirkastamispäha

Jeesus oli oma lähemate jüngritega mäel ning Jumala kirkus laskus Kristuse peale. Sellest sündmusest tuleb kirkastamispäha nimetus. Kristuse muutmise oli tema elu pöördehetk. Jeesuse kõige lähemad jüngrid olid need, kes said olla ühes temaga, kui Jumal kõneles Jeesusega kõrgel mäel ja kui Issand ise neile ütles: "See on minu äravalitud Poeg, teda kuulake!" Neil meestel polnud enam vaja uskuda, sest nad olid näinud Jeesuse jumalikkust oma ihusilmaga.

Selline Jumala pühaduse kogemine muutis hetkega inimeste elu. Pühakirjast näeme, kuidas lihtsast kalurist võis nii saada hetkega Jeesuse õpilane: üks kaheteistkümnest apostlist, kelle kujud kaunistavad tänapäeva kirikute kantsleid. Jeesuse kirkuse nägemine kirkastamismäel muutis jüngrite ellusuhtumise täiesti teiseks. Meie võime seda Jumala kirkust kas uskuda või mitte. Vaadates jüngritele ja sellele, kuidas muutus nende elu, võib meiski tekkida usk.

Mäel ilmusid apostlitele kirkastatud Kristuse kõrval ka Mooses ja Eelija, Vana Testamendi Seaduse ja prohvetite esindajad. Ristiusu kirik nägi algusest peale Kristuse eluetappe, surma ja ülestõusmist Vana Testamendi töötuste täitumisena.

Meelespeetav kirjakoht: Sinu kohal koidab Issand ja sinu kohal nähakse Tema auhiilgust! Js 60:2

Kui pilkane pimedus katab rahvaid, ja uni hoiab nende laud tinaraskeina maadliigi, kutsub prohvet jumalarahvast tõstma oma silmi ja vaatama üles. Rusudes Jeruusalemma kohal on päikesetõus ja koidupuna. See võib olla praegu kahvatu triip, lausa hale aimdus saabuvast päevast, kuid nii nagu keegi ei suuda kinni hoida hommikut, ei suuda ükski vägi ka tagasi hoida Jumala päästet.

Igäihele, kes usub Jumala eneseilmutusse Kristuses, on Vaim andnud pisut prohvetiannet, mis annab võime näha maailma samaaegselt kahelt tasandilt. Ühel tasandil näed sa maailma ebatäiuslikkust: suurt vaimulikku pimedust, mis kaena varjab inimeste nägemisvõimet ja sellest tulenevaid ini-mestevahelisi kokkupõrkeid, ebaõiglust, koledusi, lootusetust, tühisuste tühisust. Teisel tasandil näed või pigem aimad Jumala auhiilgust, Tema täiuslikkust, mis peegeldub ka Ta loodud maailma ilus, paneb sind ennastki sellest veel rohkem hoolima. Kõige kohal näed Jumala tingimusteta armastust ja lahendust igale olukorrale.

Me elame siin, põgusas hetkes enne koidikut, piiri peal, kus on nii valgust kui pimedust, meeleheidet ja lootust. Veel valitseb pimedus, kuid mitte kauaks. Praegu kurvastavad meid mitte niivõrd elu olukorrad, kuivõrd meie ootused, milline elu peaks olema. Ent me ei saa ajast ette rutata. Aeg on igal tegevusel taeva all. Ka igal raskusel ja katsumusel.

Prohvet Jesaja külvab lootust, aitab minna läbi maailma pimeduse ja ei lase väsida ega käega lüüa. Ta näeb seda, mida teised veel ei näe. Laotades tulevikunägemuse rusude kohale, innustab ta igäihete andma oma panust püha linna taastamisse. Taevane Jeruusalemm on tõelisem kui laastatud Jeruusalemm, sest praegune olukord on inimeste eksimuste tagajärg, esimene ja viimne on aga Ju-mala igavese armastuse ja Tema auhiilguse asupaik.

Olles oma mõtlemisega sattunud pimedusse ning võõrdunud Jumala elust neis oleva teadma-tuse ja südame paadumuse tõttu. (Ef

4:18)

Palvetagem: Taevane Isa, Sina oled käskinud meil kuulata Sinu armast Poega. Toida meie vaimu oma sõna läbi ja puhasta meie silmad, et me alati rõõmustaksime Sinu kirkuse nägemisest. Jeesuse Kristuse, Sinu Poja, meie Issanda läbi.

* * *

JUMAL TEGELEB MEIEGA

Pühapäev ? 15. juuli

Meid kõiki, kes me katmata palgega vaatleme Issanda kirkust peegeldumas, muudetakse samasuguseks kujuks kirkusest kirkusesse. Seda teeb Issand, kes on Vaim. 2Kr 3:18

Kui küsiksime Pauluselt, mil viisil usklikud näevad Jumala kirkust. Siis oleks tema vastus, et nad näevad seda siis, kui nende arusaamiselt eemaldakse "kate", nii et evangeeliumi tõde ei ole enam nende eest varjul. Nii vaatavad nad "evangeeliumi valguses" "Kristuse, Jumala kuju kirkust" ja näevad "Jumala kirkuse tunnetuse valgust Jeesuse Kristuse isikus" (2Kr 4:3-6).

Oluline on tähele panna, et Issanda sarnaseks muutumine ei toimu ühe hetkega, vaid pikema protsessina. Ärge muganduge praeguse ajaga, vaid muutuge meele uuendamise teel, et te katsuksite läbi, mis on Jumala tahtmine, mis on hea ja meelepärane ja täiuslik (Rm 12:2). Pidev ja progresseeruv teisenemine, milles usklike muudetakse järjest suurema kirkuse varal, on kõlbeline teisenemine, mis toimub meie elus. Seda teeb Issand, kes on Vaim. Vaimu tegutsemine on uue lepingu täht-sam tunnus ning usklike muutumine on täielikult omistatav Vaimu tööle meie elus.

Nii me muutume üha sarnasemaks Jumalaga, kes on väljendunud nii täiuslikult Jeesuse Kris-tuse elus.

Ja nii nagu me kandsime muldset kuju, nii kanname kord ka taevast kuju. (1Kr 15:49) Sest see, kes ütles: "Pimedusest paistku valgus!?" on Jumal, kes on hakanud särama meie südames, et tekiks tunnetuse valgus Jeesuse Kristuse isikus olevast Jumala kirkusest. (2Kr 4:6)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Usu, et Jumal varustab Sind kõigega, mis tarvis, et saaksid teha tööd, milleks Tema Sind kutsunud on. Jah, Sul tuleb teha oma osa, kuid ära püüa teha Jumala oma.

Palvetagem: Saada mind minu teedel, oh Issand, selle maailma segaduses ja näita mulle sel-gelt Sinu meelepärast rada. Seda, mida ma teen täna, luba mul teha, arvestades igavikuga. Michael Weisse

* * *

PÄÄSTE JUMAL

Esmaspäev ? 16. juuli

Tema all on nagu valguse sära, Tema kõrval on kiired, seal on Ta võimsuse loor. Ha 3:4

Habakuki palve peale, et Jumal ilmutaks oma au, täidab Jumal ta hämmastuse ning lootusega ilmudes, prohvetile majesteetlikus hiilguses, ja ilmutades oma aulist võitu Jumala rahva vaenlaste üle. Jumala ligiolu hingematvast mõjust toibudes, jääb Habakuk kannatlikult ootama kohtumõistmise tulekut sissetungijate üle. Just siin näeme prohveti alguses hämmingus selget (suuna)muutust.

Korduvad kohtumised Jumalaga on võtmeteguriks kristlase usus kasvamisel. See ei tähenda tingimata, et iga kohtumine peaks olema sedavõrd hingemattev nagu Habakuki oma. Jumal võib ilmuda meile ka läbi igapäevaste askelduste, umbes samamoodi kui ta ilmus Eelijale vaikesosinas (1Kn 19:12).

On imeline, et tänu Pühale Vaimule, kes elab meie sees, võivad kohtumised Jumalaga olla nii reaalsed ja sügavad kui on seda hingamine. Ükskõik mil viisil Jumal valib end ilmutada, Temaga kohtumise mõju on alati elumuutev. Selle jumaliku kohtumise läbi meisse sisendatud uue usu sügavus põleb nagu küünal keset pimedat ööd. See ei lõpeta pimedust täielikult, aga juhib meid kind-lalt läbi pimedusest ning pikast ja üksildasest ööst!

Ja Issanda auhiilguse ilmutus oli Iisraeli laste silmis otsekui hävitav tuli mäetipus. (2Ms 24:17)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Habakuk vaatab tagasi Jumala tegudele minevikus. Kuhu me vaatame ja mil viisil see tugevdab meid?

Palvetagem: Issand Jeesus Kristus, Jumala Poeg, heida armu meie peale! Päästa meid meie tühisest elust ja tee meid kõlbavaks kadumastusest osa saama! Anna julgust järgneda Sulle, käi meie kõrval ja ela meie sees ning võta teekonna lõpul oma hingamisse vastu! Toomas Paul

* * *

MÄELT ALLA

Teisipäev ? 17. juuli

Kui Mooses astus alla Siinai mäelt ja Moosesel oli tulles käes kaks tunnistuslauda, siis Moo-ses ise ei teadnudki, et ta palge nahk hiilgas kõneluse tõttu Issandaga. 2Ms 34:29

Moosese seekordne mäelt allatulek oli erinev kõigist eelmistest kordadest, kaasa arvatud tulek eelmiste käsulaudadega. Ta oli nüüd võidelnud Jumalaga nagu Jaakob (1Ms 32:25-31), seistes eest-kostjana oma rahva eest ja igatsedes ka ise kohata Jumala palet. Nüüd oli ta võitnud, kui nii võiks öelda. Moosese nägu hiilgas kokkusaamisest Jumala auga, ta oli olnud Talle lähemal kui kunagi varem. Võiksime seda võrrelda Jeesuse muutumisega mäel (Mt 17:2), kus jüngrid said näha Teda taevases auhiilguses. Võiks meenutada ka Stefanost kohtu ees (Ap 6:15), kus temaski nähti taeva ligiolu.

Seda auhiilguse väljasäramist aitavad mõista Pauluse sõnad 2Kr 3:15-18. Siit näeme, et Moosese süda oli pööratud Issanda poole, ta südamele oli kõrvaldatud kate, mis takistas nägemast Jumalat. Katmata südamega võis ta vaadata Ülimasse Ausse, see nägemus süütas ta südame. Rahvas ei suutnud seda mõista ega taluda, nende südamed olid veel katte all. Seepärast oli ka sümboolne, et Mooses pidi rahvaga suheldes kasutama katet näo ees. Jumala ette minnes kõrvaldas ta selle.

Käsulaudu nimetati siin tunnistuslaudadeks. Need olid nähtavaks, materiaalseks tunnistuseks selle kohta, et Jumal on teinud rahvaga lepingu. Kümne käsu tekst oli tunnistuseks Jumala seadustest. Ka seaduselaegast nimetati tunnistuslaekaks (2Ms 25:22), Jumala kavandi järgi ehitatud telki nimetati tunnistuselamuks (2Ms 38:21). Need olid nähtavaks tunnistuseks, et Jumal on tõesti oma rahva keskel.

Pöörame veel tähelepanu sellele, et Mooses algul ei märganudki seda aupaistust. Seda nägid teised.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Olgu meiegi elus nii, et endal poleks vaja oma õnnistustest kiidelda ? las teised näevad Jumala kirkust meis säramas.

Palvetagem: Elu Isa lapsena, vabana Seadusest, seotuna armastusega Jeesuse teesse, teeb meid rõõmsaks ja avab paljudele eemalolijatele ukse Isa koju. Ema Basilea Schlink

* * *

ELAVAD KIRJAD

Kolmapäev ? 18. juuli

Jah, kui kõrvalejätav juba oli täis kirkust, kui palju enam on kirkuses see, mis jääb! 2Kr 3:11

Vana lepingut kirjeldakse siin kõrvalejätavana. Paulus ei taha öelda, et Seadus ise jäetakse kõrvale, vaid Seaduse teenistus on kaduv. Seadus kui Jumala tahte väljendus inimkäitumise suhtes on endiselt kehtiv. Õieti ütleb Paulus, et Jumala eesmärk uue Vaimulepingu kasutusele võtmisel oli just selles, et need, kes käivad Vaimus, võiksid täita Seaduse õiglasi nõudeid (Rm 8:4). Ometi on Seaduse teenimise aeg lõpule jõudnud (vrd Rm 10:4; Gl 3:19-25).

Uut lepingut kirjeldakse jäävana ning selles mõttes on see parem kui kaduv. Uut Vaimulepingut ei asendata, nagu asendati Seaduse leping. Oma jäädavuse tõttu on see palju suurema hiilgusega kui see, mis osutus ajutiseks.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: On ilmne, et teie olete Kristuse kiri, meie teenimistöö läbi valminud kiri, mis ei ole kirjutatud tindiga, vaid elava Jumala Vaimuga, ka mitte kivilaudadele, vaid lihastele südamelaudadele. (2Kr 3:3) Mõttele järele, kui palju käib see sinu kohta.

Palvetagem: Kummardage Kuningat, Teda kiites kõigest hingest, et ta oma alamad päästnud ära vangipõlvest! Kõik maailm nüüd Teda kiitku, hoosianna rõõmsalt hüüdku! Christian Keimann

* * *

ÕIGED RÕÕMUSTAGU

Neljapäev ? 19. juuli

Rõõmustage Issandas, te õiged, ja tänage Tema püha nime! Ps 97:12

Psalm lõpeb kirjeldusega Jumala päeva koitmisest Tema omadele. Ebajumalate kummarda-mine kõrvaldatakse ning Jumala armu päike paistab õigete peale. Inimene tuleb tagasi eksiteelt ja ütleb: "Ma ei uskunud, kui teised mind hoiatasid."

Jeesuse saabumine kohut mõistma paljastab ebajumalate tühisuse. Seda päeva oodates kristlane näeb vaeva, tehes head oma ligimesele. Kristlane peab hülgama pimeduse maailma ebajumala-teenistuse ja jumalatu eluviisi. "Ja tehke seda, teades aega: käes on tund unest virguda, sest nüüd on meie pääste lähemal kui siis, kui me usklikuks saime. Öö on lõpule jõudmas ja päev on lähedal. Pangem siis maha pimeduse teod, rõivastugem valguse relvadega! Elagem kombekalt nagu päeva ajal, mitte prassimises ega purjutamises, mitte kiimaluses ega kõlvatuses, mitte riius ega kadeduses, vaid rõivastuge Issanda Jeesuse Kristusega ja ärge tehke ihu eest hoolitsemisest himude rahuldamist!" (Rm 13:11?14)

Õigel ei ole vaja olla sünge ning endasse tõmbunud. Ta normaalne hoiak olgu rõõmus. Siis, kui Jumal tuleb meie ellu kui kuningas; siis kui Jeesus muutub meile Issandaks, on meie südames armastus, eluviisides vagadus, käitumises õiglus ja hinges rõõm.

Rõõmutsege Issandas ja ilutsege, te õiged! Ja hõisake kõik, kes olete õiglased südameilt! (Ps 32:11)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Õige, s.t Jumalat armastav inimene leiab lahenduse (valguse) oma probleemidele: Issanda Vaim juhib ja valgustab meid ning teeb meid võimeliseks võitlema patuga oma südames ja seda võitma. Kuidas see on väljendunud sinu elus?

Palvetagem: Jeesuse pärast, aita meid, et rõõm meie südames iial ei kustuks sellest teadmisest, et meie nimed on taevasse kirja pandud. Sina, kes Sa meie rõõmu ülendad, kes Sa meie valu vaigistad; Sina, kes Sa meile leiba murrad ja meie väikest elu õnnistada; Sina, kes Sa meile head teed ja meile rahu annad; sina, kes Sa keset lootusetut aega meid lootusega täidad, mis meid häbisse ei jäta; Sina, kes Sa meie vaimu valgustad siis, kui vaimne pimedus on maad võtnud ja saatana vägi on väga tugevaks saanud; Sina, meie rõõmu ja jõu allikas! Harri Haamer

* * *

JUMALA KUNINGLIKKUS

Reede ? 20. juuli

Issand on kuningas, maa ilutsegu! Rõõmustagu saarte hulk! Pilved ja pimedus on Tema ümber, õigus ja õiglus on Ta aujärje alus. Ps 97:1,2

Rääkides Jeesuse meelevallast taevas ja maa peal, kuulutame sama tõde, mida avaldab 97. psalm. Siis, kui Paulus nimetas Jeesust Issandaks Püha Vaimu kaudu, jätkab ta sedasama mõtet. Iga usklik peab varem või hiljem jõudma selle tõe juurde: Jumalal on õigus meid käskida ja meil on kohustus olla kuulekas talle.

See on kõigepealt rõõmusõnum. Maa ilutsegu! Rõõmustagu saarte hulk! Patu võim toob alati ahastust, pisaraid ja valu, aga Jumala mõju toob rahu ja rõõmu. Jumala ilmumine on ühtlasi salapärane. Pilved ja pimedus on Tema ümber. Iisraelile jättis Siinai sündmus sügava elamuse. Paljudes hilisemates Jumala ilmumised inimestele räägitakse aga ikka jälle pimedusest, tormist ja tulest. Inimesele jääb Jumal alati salapäraseks ja seletamatuks.

Oma isiklikus elus oleme elanud üle sündmusi, mida oleme pidanud raskeks mureks ning pimeduse varjuks. Alles hiljem nägime, et nende pilvede südamikus oli Jumal. Koguduse elus ei ole see olnud teisiti. Tormisel öödel on Jeesus sageli lähenenud jüngerite laevale, kuigi ta tulek oli neile hirmutavalt salapärane. Meile võib olla paljugi arusaamatud ja salapärane, aga ühes võime olla täiesti kindel: Jumal on alati õiglane. Õigus ja õiglus on Ta aujärje alus. Usk asub julgesti pilvedes.

Issand on kuningas! Ülevusega on ta riietunud. Issand on riietunud, ta on võõtunud võimusega; ka on ta kinnitanud maailma, et see ei kõiguks. (Ps 93:1) Issand on kuningas! Värisegu rahvad! Ta istub keerubite peal. Vabisegu maa! (Ps 99:1) Mina hävitan Efraimist sõjavankrid ja sõjaratsud Jeruusalemmast, sõjaammudki hävitatakse. Ja tema kuulutab rahvaile rahu ning valitseb merest mereni, Frati jõest ilmamaa ääreni. (Sk 9:10)

Ma nägin teist võimsat inglit maha tulevat taevast, rietatud pilve, ning tema pea kohal oli vikerkaar ning ta palged olid nagu päike ning ta jalad nagu tulesambad. (Ilm 10:1) Õigus ja õiglus on su aujärje alus; heldus ja ustavus käivad su palge ees. (Ps 89:15)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Meie elu on täiuslik, kui me Talle kuuletume. Patu võim toob valu ja ahastust, aga Jumala Vaim rahu ja rõõmu.

Palvetagem: Ma palun Sinu käest natukene rõõmsamat meelt, soovin, et ma ei laseks end heidutada tühistel asjadel, et suudaksin vaadata endast kaugemale ja kõrgemale. Toomas Paul

* * *

TÕELINE VABADUS

Laupäev ? 21. juuli

Issand on Vaim, ja seal, kus on Issanda Vaim, on vabadus. 2Kr 3:17

Pauluse peamine huvi 3. peatükis on tõsta esile uue Vaimulepingu suuremat hiilgust (vrd 2Kr 3:3,6,8,16), mida ta võrdleb Seaduselepingu väiksema hiilgusega. Pauluse kaasaegsed juudid suhtlesid Jumala Seaduse kaudu, aga kristlased suhtlevad Jumala Vaimu kaudu. Selle salmi peamine tähendus on, et kui inimesed pöörduvad Jumala poole, eemaldakse kate nende mõistusel ning nad taipavad, et vana Seaduse-lepingu aeg on jõudnud lõpule ja uus Vaimulepingu aeg on alanud. Kui nad siis uue lepingu all Issanda poole pöörduvad, kogevad nad Teda Vaimuna.

Väljend Issand on Vaim ei ole üks-ühele samastamine, vaid pigem öeldakse sellega, et uue lepingu tingimustes on Issand meie jaoks Vaim. Üks suurtest oikumeenilistest usutunnistusest, nn Athanasiuse usutunnistus annab seda suhet selgesti edasi: "Samuti on Isa Issand, Poeg Issand ja Püha Vaim Issand. Ja mitte siiski kolm Issandat, vaid üks Issand".

Kui inimesed elavad vana lepingu tingimustes nii, nagu seda tegid Pauluse kaasaegsed (taot-ledes õigekssaamist seadusetegudega), siis ei ole vabadust. Seaduse nõudeid ei suuda inimene kunagi täielikult täita ja seepärast mõistab Seadus nad süüdi.

Kuid Vaimu-lepingus on vabadus. Andestatud patte ei peeta enam meeles (Rm 4:6-8) ja õigeks kuulutatud patused ei mõisteta süüdi (Rm 8:1). Vaim ise tunnistab koos meie vaimuga, et me oleme Jumala lapsed (Rm 8:15,16) ja Vaimu järgi käies suudame täita Seaduse õiglasi nõudeid (Rm 8:3,4). Selline vabadus tekitab julguse ja nii võib Paulus öelda, et meil nüüd on niisugune lootus, siis võime toimida täie julgusega ega pane Moosese kombel katet oma palgele, et Iisraeli lapsed ei saaks vaadata selle lõppu, mis on kaduv (2Kr 3:12,13).

Jumal on Vaim ja kes teda kummardavad, peavad teda vaimus ja tões kummardama. (Jh 4:24)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Vabadus on võit kurjuse väe üle, on kartmatu läbisammumine aja hädadest, läbi kõikidest ajaloo vaheldumistest, läbi kallaletungidest paremalt ja vasemalt poolt.

Palvetagem: See jõud on Vaim, - sa oma süda, oh inimene, ava Temale! Siis lõpeb sinu hingehäda, Vaim mustad varjud kannab eemale; talv mööda läheb, tuleb kevade, kui uinuv elu ärkab õitsele. Georg Kiviste

* * *

Kasutatud allikad

- Kruse, Colin G. (2008) Pauluse kiri kiri korintlastele. Tallinn: Logos, lk 91-92,94-96
- Laato, Antti (2015) Kristus psalmides. Märjamaa, lk 269-270
- Lo, Alison. Pääste Jumal (Ha 3:1-19) - Piiblivõti. Avatud Piibli Ühing (14. 12 2016): <http://www.avatudpiibel.ee/piiblivoti/2016/12/14>
- Palgi, Mare. Hetk enne päikesetõusu (Js 60:1?6). - Kirik ja Teoloogia (04.01.2013): <http://kjt.ee/2013/01/hetk-enne-paikesetou-su-js-601-6>
- Soom, Kaido. Kristuse kirkastamispuha ? kirkastatud Kristus. - Eesti Kirik (03.08.2011): <http://www.eestikirik.ee/kristuse-kirkastamispuha-kirkastatud-kristus/>
- Tärk, Osvald (2014) Psalmide seletus. Tallinn: Logos, lk 400,402
- Veevo, Uudo. Mäelt alla (2Ms 34:29-35). - Piiblivõti. Avatud Piibli Ühing (30.06.2018): <http://www.avatudpiibel.ee/piiblivoti/2018/06/30>

Koostas Indrek Lundava.

Juuli 2018